

Гордієнко С. М., ст. викл.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

АРХІТЕКТУРНО-СТИЛЬОВІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ТИПОВОГО ПРОЕКТУВАННЯ ЖИТЛОВИХ БУДІВЕЛЬ З ВИКОРИСТАННЯМ КАРКАСНИХ ІНДУСТРІАЛІЗОВАНИХ СИСТЕМ

Проблема архітектурного стилю в типовому проектуванні – одна з найбільш гострих проблем творчості сучасних архітекторів. Незважаючи на те, що стиль невід’ємний від технічного прогресу і соціальної сутності архітектури, найчастіше він розглядається, як виключно естетична категорія.

У той же час, саме соціальна складова архітектурного стилю формує відповідний простір і закладає принципи користування масовими спорудами. Адже все, що ми будуємо, розраховане на багато десятиліть, а через це воно причетне до формування суспільної свідомості цілих поколінь міських жителів.

З іншого боку, архітектурно-стильові проблеми стосуються удосконалення і розвитку принципів містобудування, в яких важко обійтися без можливостей типового проектування і каркасних індустріалізованих будівельних систем.

Оскільки індустріалізація заснована на підвищенні рівня механізації робіт, застосуванні типових конструкцій, і передбачає перехід на повне заводське виготовлення збірних елементів, вона не може не впливати на загальноприйнятні канони архітектури. Зменшуючи кількість індивідуальних конструкцій і складових частин будівель, індустріалізація також відображається і на архітектурному розмаїтті житлових будинків.

Зокрема, ще за радянських часів, пошук найбільш економічних конструктивних схем дозволив розробити науково обґрунтовані положення за типами квартир, розмірами житлової та підсобної площі, складом приміщень і санітарно-технічними характеристиками 4 – 5 поверхових житлових будинків (роботи П. Блохіна, А. Зальцмана, Л. Бумажного). Ці серії були об’єднані спільною архітектурно-стильовою характеристикою і базувалися на єдиному каталозі індустріальних будівельних виробів. Однак, наприклад, тільки одна серія 402 вже містила 22 проекти будинків, які відрізнялися поверховістю, конфігурацією, будівельним об’ємом, орієнтацією за сторонами світу, розташуванням і призначенням вбудованих обслуговуючих приміщень, конструкціями, будівельними матеріалами, тощо.

Зазначимо, що з пошуком найбільш ефективних рішень, кількість серій лише зростала. Згодом це привело до появи надлишкової

типологічної різноманітності споруд і створення величезного діапазону варіабельності проектних параметрів.

На цьому тлі виникла чергова проблема – проблема взаємозамінності, що з точки зору потреби зменшення діючої номенклатури виробів і необхідності збільшення різноманітності будівель, тільки додало гостроти й протиріч архітектурно-стильовим проблемам. Очевидно, що ефективному розв’язанню проблем одноманітності будівель заважали ще й соціальні умови, економічні складові, велика поширеність виробничої бази і відповідних серійних проектів будівель. Не сприяли цікавому формоутворенню мінімальні проектно-розрахункові параметри діафрагмово-стінових систем.

У зв’язку з цим, застосування у житловому будівництві каркасу, призначеного для громадських і допоміжних виробничих будівель викликає окремий інтерес і, на наш погляд, має певні перспективи. А через гостру потребу збільшення обсягів житлового будівництва і необхідність відродження вітчизняного індустріалізованого будівництва, воно до того ж надзвичайно актуальне. Саме для цього якнайкраще підходить вже створена матеріально-технічна база збірної промисловості та науково-технічний потенціал міжвидового каркасу серії 1.020. Спільне використання цього каркасу, наприклад, зі стіновими панелями, призначеними для житлового крупно панельного будівництва, надає широкі можливості творчого пошуку та покращання архітектурно-стильових рішень.